

RUTH

Kern

Ruth leeft in de donkere, chaotische tijd van de richteren. Maar in tegenstelling tot de in die periode heersende houding van 'ieder voor zich' zien we in de levens van Ruth, Naomi en Boaz liefde tot de ander en de bereidheid om te dienen. Vanuit de liefde tot God en zijn volk. Daarom kon Ruth worden opgenomen in het geboorteregister van Jezus. En zo laat God zien dat zijn liefde alle volken geldt.

Opbouw

Ruth is een novelle die heel mooi is opgebouwd:

Kerntekst

Het leven van Ruth, en daarmee dit bijbelboek, wordt heel kort samengevat in de woorden die Ruth tot Naomi spreekt, nadat Naomi haar aanmoedigt om met Orpa mee terug te gaan naar haar eigen land: 'Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God'. (1:16)

Lijnen

Het boek Richteren laat de negatieve aanloop naar koning David zien. Het individualisme viert hoogtij: 'Ieder deed wat goed was in zijn eigen ogen, want er was geen koning'.

Het boek Ruth laat de positieve aanloop naar koning David zien. Geen individualisme, maar liefde. En liefde is niet op zichzelf gericht. Ruth dient het huis van Elimelech. In liefde wordt Obed, de opa van David, verwekt. Obed betekent dienaar, diaken. Een uitzonderlijke naam voor die tijd.

Ruth wordt zo opgenomen in de gemeenschap van Israel en zelfs in het geboorteregister van de Heer Jezus. Naast andere 'vreemde elementen' zoals bijvoorbeeld Rachab. 'Want God had de wereld zo lief dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft' (Joh. 3:16). In Abraham zijn alle volken gezegend.

Zo stond het God voor ogen: uit deze vrouw én voor deze vrouw is Jezus geboren.

Uitgelicht

Zegenen

In de Richtertijd was men elkaar niet zo tot zegen. Des te opmerkelijker dat in Ruth in kort tijdsbestek tot drie keer een zegen wordt uitgesproken:

Naomi zegent Boaz: 'Gezegend hij die naar jou omziet.' (2:20)

Boaz zegent Ruth: 'Gezegend ben je door de Heer.' (3:10)

De burenen zegenen de Heer/Naomi: 'Gezegend de Heer die jou een lossen heeft gegeven.' (4:14)

Elimelech

Elimelech, wiens naam 'mijn God is koning' betekent, gaat naar het buitenland omdat er een hongersnood in Juda heerst. De hongersnood is een straf van God vanwege de godloosheid van het Israel. Van bijbeluitleggers krijgt Elimelech daarom vaak de kritiek dat hij de vloek ontloopt.

Dergelijke kritiek kom je in de bijbel niet tegen. De bijbel is veel minder moralistisch dan wij denken. Naar deze tijd vertaald: mensen die de kerk verlaten zijn daarvoor zelf verantwoordelijk, maar altijd moet dan toch ook de vraag gesteld worden 'Hoe is de kerk aan toe?'.

Elimelech en Naomi hebben hun schoondochters wel opgevoed bij de God van Israel. In hun huis heeft Ruth God leren kennen, waardoor ze kon zeggen 'Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God'. Dat eerste stukje valt op. In onze tijd zien we dat mensen wel in God willen geloven, maar het volk van God er niet bij hoeven. Ook onze tijd is individualistisch, net als de Richterentijd.

Moab

Elimelech trekt met zijn gezin naar het land van de Moabieten (nakomelingen van Moab, de zoon van Lot en zijn oudste dochter, Gen. 19). In Moab zit iets van de geest van Sodom en de sfeer van de Richterentijd (zelfmaakbaarheid, ieder doet wat hij zelf wil). Samen met de Ammonieten (nakomelingen van Ammon, de zoon van Lot en zijn jongste dochter) mogen zij niet in de gemeente van de Heer komen, omdat zij Israel geen doorgang hebben verleend. (Deut. 23:3) Het hele verhaal van Ruth, een Moabitische die deel gaat uitmaken van Israel, kan dus eigenlijk niet. Omgekeerd krijgt Elimelech wel asiel in Moab. Dat maakt dit vers uit Deut. 23 eigenlijk krachteloos.

Naomi

Naomi betekent lieflijkheid. Liefde is naar buiten gericht.

Wanneer Naomi terugkeert in Betlehem zegt ze: 'Noem me maar Mara'. Mara betekent bitterheid. Na de dood van haar man en zonen is ze vol zelfbeklag, naar binnen gericht. Ze maakt zich zelfs los van haar schoondochters en raadt hen aan om naar hun eigen volk en god te gaan. Ruth besluit anders, wil mee naar het land Israel. Maar het is voor Ruth niet aantrekkelijk om met Naomi mee te gaan. Naomi is een verbitterde vrouw, die zwijgend naast haar loopt.

Echter, nadat Ruth bij toeval op het land van Boaz terecht is gekomen en ze door Boaz goed behandeld wordt, gaat Naomi steeds beter zien wat er aan de hand is. Zegt Mara in hoofdstuk 1 'Het is voor mij bitterder dan voor jullie', in hoofdstuk 2 krijgt Naomi ook weer oog voor Ruth als ze over Boaz zegt 'Deze man is één van onze lossers'. En in hoofdstuk 3 is Naomi helemaal op Ruth gefocust: 'Zou ik geen rust voor jou zoeken?'. Zo groeit Naomi boven het individualisme van die tijd uit. Het valt ook op dat de schrijver haar in het hele boek Ruth Naomi blijft noemen en niet Mara.

Boaz

Boaz is een vriendelijke, gelovige man, die zowel het grondbezit van zijn arme familieleden veilig wil stellen (door lossing), als ook wil zorgen voor een nieuwe grondbezitter (door het zwagerhuwelijk). Hij handelt naar de geest van de wet. Liefde is de vervulling van de wet. Het andere familielid, dat nader familie is, wil wel als lossers optreden, maar niet met Ruth trouwen. Hij handelt egoïstisch en krijgt daarom geen naam in het boek Ruth.

Boaz zegt in het begin op zijn land tot Ruth: 'Je bent komen schuilen onder de vleugels van de Heer' (2:20). Ruth zegt later op de dorsvloer tegen Boaz: 'Laat mij schuilen onder uw vleugels' (3:9). De vleugels van God kunnen samenvallen met de vleugels van een mens.

Beeld (zie ook Genesis)

